

**EUROPEAN OPEN
SCIENCE CLOUD**

Evropski oblak otvorene nauke
EOSC

NI4OS-Europe

Nacionalne inicijative za otvorenu nauku u Evropi

EVROPSKI OBLAK OTVORENE NAUKE

Ideja evropskog oblaka otvorene nauke (EOSC) nastala je 2015. godine kao vizija Evropske komisije o velikoj infrastrukturi namijenjenoj za podršku i razvoj otvorene nauke i otvorenih inovacija u Evropi i šire.

Predviđeno je da EOSC postane stvarnost u 2020. godini i tada će biti evropsko virtuelno okruženje za sve istraživače koje im omogućava da pohrane, upravljaju, analiziraju i ponovno koriste podatke za inovacione i obrazovne svrhe.

Ključni elementi uspjeha EOSC-a su: otvorenost, javno finansiranje i upravljanje, usmjernost na istraživanje, sveobuhvatnost, raznolikost i distribuiranost, interoperabilnost, orjentisanost na servise i društvenost.

Prema strateškom planu implementacije EOSC-a, te komponenti EOSC-a, cilj je "izgraditi neophodno povjerenje za široku primjenu među velikim brojem raznorodnih istraživačkih zajednica, tako da je od ključne važnosti da razvoj EOSC-a prati principe koji će voditi njegovu implementaciju.

UPRAVNA STRUKTURA

EOSC Upravni odbor

Svih 28 zemalja članica i 10 pridruženih zemalja imaju delegate koji su zaduženi za:

- odobravanje liste članova Upravnog odbora;
- odlučivanje o strateškim pravcima za EOSC (zasnovano na savjetima Izvršnog odbora) i odobravanje godšnjeg plana rada;
- ocjenjivanje napretka implementacije EOSC-a;
- obježbjedivanje koordinacije sa relevantnim inicijativama država/Komisije;
- diskutovanje o novim aktivnostima podrške EOSC-u, uključujući dugoročnu održivost.

EOSC Izvršni odbor

Osam predstavnika panevropskih e-infrastrukture i tri nezavisna eksperta, nominovani od strane EK da:

- Obezbijede savjete i podršku po pitanju strategije, implementacije, nadzora i izvještavanja o napretku implementacije EOSC-a, kao što je predviđeno u Radnom dokumentu za osoblje o mapi puta implementacije (SIP) EOSC-a, naročito u formi:
 - strateškog plana implementacije i godišnjih radnih planova, te predloženog mehanizma za nadzor i upravljanje implementacijom strateških i godišnjih radnih planova, te za za nadzor i izvještavanje o napretku.
 - pravila učešća za pružanje usluga, te akcionog plana za interoperabilnost načnih podataka sa ciljem operacionalizacije FAIR principa.
- Obezbijede preporuke o odgovarajućim mehanizmima i mogućim oblicima upravljanja EOSC-om poslije 2020. godine, uključujući poslovne modele i modele finansiranja, te o tome kako bi korisnička baza EOSC-a mogla biti proširena na javni sektor i industriju.

EOSC Radne grupe

Zvanični dio EOSC upravne strukture je i šest radnih grupa koje će osigurati pristup aktuelnim izazovima EOSC-a baziran na zajednicama. Pored toga, formirane su uže radne grupe koje pokrivaju teme koje su vezane za EOSC radne grupe: snimanje trenutnog stanja, obučavanje, integraciju servisa, diseminaciju i vještine.

BUDUĆNOST EOSC-A

Upravljanje EOSC-om - Asocijacija

EOSC partnerstvo će omogućiti uspostavljanje pouzdanog, virtuelnog i distribuiranog okruženja za pohranu, razmjenu i ponovnu upotrebu istraživačkih podataka, koje prevazilazi granice država i naučnih oblasti. Okupiće institucionalne, nacionalne i evropske inicijative i uključiti sve bitne učesnike u zajednički proces dizajna i izgradnje bazične evropske infrastrukture (ERDC) u kojoj su podaci vidljivi, pristupačni, interoperabilni i ponovno upotrebljivi (FAIR). Ovaj evropski doprinos "mreži FAIR podataka i srodnih servisa za nauku" će unaprijediti mogućnosti istraživača da pronalaze, dijele i ponovno koriste radove, podatke i softver, omogućavajući nove uvide i inovacije, veću efikasnost i poboljšanu reproducibilnost istraživanja.

[Prijedlog evropskog EOSC partnerstva \(nacrt\), 28.05.2020.](#)

- Partnerstvo će djelovati kroz EOSC Asocijaciju (AISBL), sa sjedištem u Belgiji, a u skladu sa principima decentralizacije, transparentnosti i otvorenosti.
- Osnovni zadaci: Koordinacija i usklađivanje (SRIA), nadzor i izvještavanje, tehničke smjernice za EOSC, FAIR obuka, te komunikacija.
- Osnovni izvor finansiranja Asocijacije biće članarina. Aktivnosti vezane za SRIA biće finansirane od strane EK, na evropskom nivou, te od strane članica Asocijacije na nacionalnom i institucionalnom nivou.

OSNOVNI POJMOVI

EOSC portal

EOSC servis u formi veb portala koji omogućava zaniteresovanim stranama pristup i korišćenje EOSC resursa.

EOSC portal za katalog i tržište servisa

Integrisana platforma koja omogućava jednostavan pristup velikom broju servisa i resursa za brojne istraživačke oblasti uz integrisane alate za analizu podataka.

Definicija EOSC servisa

EOSC resurs implementiran od strane EOSC sistema koji omogućava korisnicima sistema upotrebu sadržaja i servisa spremnih za korišćenje. EOSC servise obezbeđuju EOSC provajderi servisa u skladu sa EOSC pravilima učešća. EOSC servise odobrava EOSC upravni komitet za upravljanje servisima i njima popunjava EOSC portfolio servisa i EOSC katalog servisa.

EOSC katalog servisa

Lista trenutno aktivnih EOSC servisa koji mogu biti traženi od strane korisnika EOSC sistema. Predstavlja podskup EOSC portfolija servisa i popunjava EOSC registar servisa..

EOSC portfolio servisa

Interna lista EOSC servisa koja uključuje i one u fazi pripreme, te aktivne i bivše servise. Upravljanje ovom listom je zadatak EOSC komiteta za upravljanje portfoliom servisa.

EOSC pružalac servisa

EOSC sistem menadžer koji upravlja i obezbeđuje neki EOSC servis.

Spoljni pružalac servisa

Krajnji korisnik EOSC-a koji je voljan da razvija i održava servis koji se oslanja na jedan ili više EOSC servisa.

EOSC pravila učešća

Principi definisani od strane EOSC uprave koji upravljaju procesima koji omogućavaju nekom entitetu da ima ulogu korisnika EOSC sistema (ili neku specijalizaciju iste).

Osnovni ugovor

Dokument ugovora između EOSC provajdera servisa i EOSC pružaoca infrastrukture koji definiše osnovne EOSC servisne komponente koje moraju biti isporučene od strane EOSC pružaoca, uključujući i relevantne servise.

RESURSI

- Zvanični dokumenti EK i koraci za kreiranje EOSC-a:
<https://ec.europa.eu/research/openscience/index.cfm?pg=open-science-cloud>
- Strateški plan implementacije EOSC-a:
https://ec.europa.eu/info/publications/european-open-science-cloud-eosc-strategic-implementation-plan_en
- EOSC portal: <https://eosc-portal.eu/>
- Osnovne činjenice o otvorenoj nauci:
https://ec.europa.eu/info/files/open-science_en
- EOSC osnovni pojmovi: <https://www.eosc-portal.eu/glossary>
- EOSC deklaracija:
https://ec.europa.eu/research/openscience/pdf/eosc_declaration.pdf#view=fit&pagemode=none
- EOSC akciona lista:
https://ec.europa.eu/research/openscience/pdf/eosc_declaration-action_list.pdf#view=fit&pagemode=none

www.ni4os.eu

NI4OS-Europe has received funding from the European Union's Horizon 2020 research and innovation programme under grant agreement no. 857645